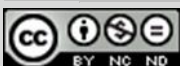

Pasienters erfaringer fra psykiatriske døgnavdelinger for eldre

Vi ønsker å gi et bedre tilbud. Vi vil derfor gjerne høre om dine erfaringer under oppholdet i avdelingen. Deltakelsen i undersøkelsen er frivillig, og svarene dine blir behandlet fortrolig.

Vennligst sett kryss for ett svar på hvert spørsmål

	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	
1. Var du med på å planlegge oppholdet?	☐	☐	☐	☐	☐	
2. Er du blitt tatt med på råd når det gjaldt behandlingen?	☐	☐	☐	☐	☐	
3. Har legen eller psykologen din kunnet hjelpe deg?	☐	☐	☐	☐	☐	
4. Har pleiere og andre av personale kunnet hjelpe deg?	☐	☐	☐	☐	☐	
5. Er den psykiske helsen din blitt bedre?	☐	☐	☐	☐	☐	
6. Er den fysiske helsen din blitt bedre?	☐	☐	☐	☐	☐	
7. Er du blitt bedre i stand til å mestre dine daglige gjøremål?	☐	☐	☐	☐	☐	
8. Har du følt deg trygg i avdelingen?	☐	☐	☐	☐	☐	
9. Har du fått informasjon om hvordan behandlerne vurderte din helsetilstand?	☐	☐	☐	☐	☐	
10. Har du fått informasjon om behandlingsmuligheter som finnes for deg?	☐	☐	☐	☐	☐	
11. Har du fått informasjon om hvordan medisinene virker?	☐	☐	☐	☐	☐	
12. Har du fått informasjon om mulige bivirkninger ved medisinene?	☐	☐	☐	☐	☐	
13. Har informasjonen vært forståelig?	☐	☐	☐	☐	☐	
14. Har personalet behandlet deg med respekt?	☐	☐	☐	☐	☐	
15. Har du vært med på å forberede utskrivningen?	☐	☐	☐	☐	☐	
16. Føler du deg klar for å bli utskrevet nå?	☐	☐	☐	☐	☐	
17. Ville du komme tilbake hit hvis du skulle trenge et nytt opphold?	☐	☐	☐	☐	☐	
Følgende tre spørsmål har to svaralternativer (nei eller ja)					Nei	Ja
18. Har du fått informasjon om din rett til innsyn i journalen din?					☐	☐
19. Har du fått informasjon om at du har muligheter til å klage på behandling?					☐	☐
20. Har du fått informasjon om din rett til en individuell plan?					☐	☐

Orientering om skjemaet «Pasienters erfaringer fra psykiatriske døgnavdelinger for eldre» (PEPDE)

Utviklingen av skjemaet

Skjemaet har vært utviklet ved Akershus universitetssykehus HF (Ahus) etter initiativ ved Alderspsykiatrisk avdeling og med utprøving ved alderspsykiatriske avdelinger i ni helseforetak.

Detaljert beskrivelse av utviklingen og skjemaets psykometriske egenskaper er tilgjengelig i Rapport om utvikling og utprøving av skjemaet «Pasienters erfaringer fra psykiatriske døgnavdelinger for eldre» (PEPDE) fra Ahus september 2020.

Utviklingen av skjemaet ble gjort i følgende trinn:

Utprøving av to eksisterende spørreskjema om pasienterfaringer i psykiatriske avdelinger for voksne viste at disse ikke fungerte for pasienter ved alderspsykiatriske avdelinger. Vi fant ikke noe skjema om for dette, og vi besluttet derfor å utvikle et eget skjema for målgruppen.

Vi utviklet så et intervjukskjema/spørreskjema på bakgrunn av litteraturgjennomgang om forhold av betydning for målgruppen, erfaringene med de to skjemaene for voksne, kunnskap om å lage skjema, og diskusjoner i en referansegruppe.

Utkastet til et eget skjema for alderspsykiatriske pasienter ble så prøvd ut ved alderspsykiatriske avdelinger i ni helseforetak. I alt 151 pasienter ble intervjuet om sine erfaringer ved bruk av skjemaet, og det ble også registrert hvordan pasientene og intervjuerne opplevde spørsmålene og skjemaet.

Kommentarene fra pasienter og intervjuere ble gjennomgått, og uegnede spørsmål ble ikke tatt med i videre analyser og vurderinger. Vi gjorde så psykometriske analyser av spørsmål med gradert svarskala for å identifisere hvilke tema disse dekket og undersøkte intern konsistens mellom spørsmål om samme tema. Vi reformulerte noen spørsmål for å gjøre dem lettere å forstå. Ved en samlet vurdering utformet vi så et kortere skjema.

Det ferdige skjemaet med 20 spørsmål har vært brukt rutinemessig i flere år ved Alderspsykiatrisk avdeling ved Ahus for tilbakemeldinger fra pasienter for videreutviklingen av avdelingen. Med tilgang anonymiserte data fra dette analyserte vi hvordan det ferdige skjemaet fungerer.

Skjemaet gir pålitelige målinger om pasientenes erfaringer av medbestemmelse, bedring, å bli ivaretatt, og å ha mottatt informasjon om pasientrettigheter. Det at det er svært få ubesvarte spørsmål tyder på at skjemaet er godt forståelig.

En engelsk versjon blir publisert i en artikkel.

Veiledning for bruk av skjemaet

En pasients erfaringer i alderspsykiatrisk avdeling er sensitive opplysninger, og et pålitelig resultat avhenger av at pasienten føler seg trygg på at svarene ikke får negative konsekvenser for dem eller formidles til behandler eller primærkontakt. Vi anbefaler derfor å legge vekt på konfidensialitet, aidentifisering av data, og at en forklarer hvordan opplysningene brukes og at det er frivillig å svare.

Følgende er forslag til innledning overfor pasienter:

«Vi ønsker å gi et bedre tilbud. Vi vil derfor gjerne høre om dine erfaringer under oppholdet i avdelingen. Det er frivillig å delta undersøkelsen er frivillig, og svarene dine blir behandlet fortrolig. Om du velger å ikke delta eller avbryte samtalen, vil dette ikke påvirke behandlingen du tilbys, - verken nå eller senere. Undersøkelsen gjennomføres som en samtale der du får ha skjemaet og de fem vanlige svaralternativene foran deg. Det skal krysses av for bare ett svar på hvert spørsmål.»

Skjemaet kan brukes som intervjukskjema som gis til pasienten dagen før intervjuet der pasientens svar fylles inn av opplært helsepersonell. Pasienter som kan fylle ut alene kan få det som et spørreskjema.

Resultatene fra flere skjema kan vises ved oversikt over svarfordelingen for hvert spørsmål. En kan også regne ut gjennomsnittsverdi (indeks) for hvert tema i et regneark der en registrerer svar og får regnet ut gjennomsnitt ved å legge sammen verdiene for de svarene som er gitt og dele på antall svar. Svarskala for spørsmål 1-17 er fra 1 til 5, og for spørsmål 18-20 er det 2 for ja og 1 for nei.

Spørsmålene for hvert tema er følgende:

- Medbestemmelse: 1, 2, 4, 9, 10, 11, 12, 13, 15.
- Bedring: 3, 5, 6, 7, 16.
- Relasjoner: 8, 14, 17.
- Informasjon: 18, 19, 20.

Indekser er et mer robust mål enn enkeltspørsmål fordi de bygger på flere spørsmål og dermed fanger opp mer nyanser og bredde. Spørsmålene om hvert tema har tilfredsstillende intern konsistens og måler ulike sider ved temaet.

Skjema, veiledning og visuell svarskala ligger på helsebiblioteket.no. Skjemaet er gjort tilgjengelig med Creative Commons lisens (lenke nederst på skjemaet) og kan brukes fritt så lenge utvikleren krediteres, at skjemaet ikke distribueres i endret form, og at det ikke brukes kommersielt.

Ingrid Kyte Fjellestad, Akershus universitetssykehus

Svarskala for
Pasienters erfaringer fra psykiatriske døgnavdelinger for eldre

Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad